

24

12. febr.

17. gr.

Að öðru leyti skal ákveða með reglugerð, er hafnarnefnd semur og ráðuneytið staðfestir, allt það, er lýtur að greiðri og hættulausri umferð um höfnina, góðri reglu og öðru höfninni viðvikjandi, er við þykir eiga. Í reglugerðinni má ákveða sektir fyrir brot gegn henni, 20—1000 kr.

Sektir samkvæmt lögum þessum renna í hafnarsjóð.

18. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 12. febrúar 1940.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Ólafur Thors.

25

12. febr.

Í Þ R Ó T T A L Ö G

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenborg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

I. KAFLI

Um stjórn íþróttamála.

1. gr.

Í lögum þessum merkja íþróttir hverskonar líkamsæfingar, er stefna að því að auka heilbrigði manna og hreysti, líkamsfegurð, vinnuþrek og táp.

2. gr.

Fræðslumálastjórnin hefir yfirumsjón allra íþróttamála að því leyti, er ríkið lætur þau til sín taka. Til aðstoðar fræðslumálastjórninni um stjórn og framkvæmd íþróttamála er íþróttafulltrúi og íþróttanefnd.

3. gr.

Íþróttafulltrúi skal hafa alhliða þekkingu um íþróttamál og auk þess þekkingu á sviði almennra uppeldismála, enda starfar hann í sambandi við fræðslumálastjórn, eftir nánari ákvæðum, sem kennslumálaráðherra setur. Hann skal ráðinn af fræðslumálastjórn til þriggja ára í senn, að fengnum tillögum íþróttanefndar, og greiðast laun hans úr ríkissjóði.

Íþróttafulltrúi skal hafa á hendi þessi störf:

1. Að hafa umsjón með íþróttastarfsemi í skólum.
2. Að vinna að útbreiðslu og eflingu íþróttá í landinu.
3. Að gera tillögur um framkvæmdir til eflingar íþróttum og hafa eftirlit með slíkum framkvæmdum.

4. Að veita íþróttafélögum og einstaklingum leiðbeiningar og aðstoð um íþróttamál. 25
  5. Að safna skýrslum um íþróttastarfsemi í landinu. 12. febr.
  6. Að gera tillögur um úthlutun fjár úr íþróttasjóði.
  7. Annað það, sem honum er falið í lögum þessum eða verður falið með reglugerðum, er settar kunna að verða samkvæmt þeim.
- Ráðherra setur íþróttafulltrúa erindisbréf.

4. gr.

Íþróttanefnd skal skipuð þremur mönnum og jafnmörgum til vara. Kennslumálaráðherra skipar íþróttanefnd, og skal einn nefndarmanna skipaður samkvæmt tillögum stjórnar íþróttasambands Íslands, en annar samkvæmt tillögum stjórnar ungmennafélags Íslands. Á sama hátt skal skipa varamenn. Íþróttanefndin er skipuð til þriggja ára í senn. Nefndarmenn allir skulu vera búsettir í Reykjavík eða nágrenni hennar.

Íþróttanefnd tekur eigi laun fyrir starfa sinn, en útlagðan kostnað fær hún greiddan úr ríkissjóði. Kostnað við sérfræðilega aðstoð skal þó greiða úr íþróttasjóði.

Íþróttanefnd stjórnar íþróttasjóði og úthlutar fé úr honum eftir fyrirmælum laga þessara. Að öðru leyti skal nefndin hafa á hendi þessi störf:

1. Að vinna að eflingu íþróttamála, og getur hún gert tillögur um allt, sem að þeim lýtur.
2. Að vinna ásamt íþróttafulltrúa að því að koma skipulagi á íþróttamál í landinu.
3. Annað það, sem henni er falið í lögum þessum, eða verður falið með reglugerðum, sem settar kunna að verða samkvæmt þeim.

Íþróttafulltrúi á sæti á fundum íþróttanefndar, en á þar eigi atkvæðisrétt nema hann sé skipaður í nefndina. Afl atkvæða ræður úrslitum mála í íþróttanefnd.

II. KAFLI

Um íþróttasjóð.

5. gr.

Stofna skal sjóð til eflingar íþróttum í landinu, og nefnist hann íþróttasjóður. Alþingi veitir sjóðnum árlega fé til ráðstöfunar, eða sér honum fyrir öruggum tekjum á annan hátt.

6. gr.

Styrkveitingar úr íþróttasjóði skulu miða að því að bæta skilyrði til íþróttaiðkana, og skal áherzla lögð á, að þær komi að sem almennustum notum.

Styrki má veita til:

1. Hverskonar mannvirkja og tækja, sem miða að bættum skilyrðum til íþróttaiðkana, einkum efniskaupa og aðstoðar kunnáttumanna.
2. Til íþróttaskóla og námskeiða.
3. Til útbreiðslu íþróttar og aukinnar íþróttamenntunar.

Eigi má veita styrki til venjulegra íþróttamóta né einstakra kappleika eða til verðlaunagripa, til rekstrarkostnaðar félaga eða til fastrar íþróttakennslu í almennum skólum, né ferðalaga íþróttafélaga.

7. gr.

Þessir aðilar geta notið styrks úr íþróttasjóði:

1. Íþróttasamband Íslands (Í. S. Í.), ungmennafélag Íslands (U. M. F. Í.), svo og félög og félagasambönd innan vébanda þeirra.
2. Bæjar-, sveitar- eða sýslufélög og skólar.

- 25 3. Samtök þeirra aðila, sem getur í 1. og 2. tölul. þessarar greinar, svo sem íþróttasamtök slík, er ræðir um í 25. gr. laga þessara.

12. febr.

8. gr.

Umsóknir um styrki úr íþróttasjóði skulu sendar íþróttanefnd samkvæmt reglum, er hún setur.

Við úthlutun úr sjóðnum skal taka tillit til þess:

1. Hve mikið framlag umsækjanda er í vinnu og fé.
2. Hve almenna þýðingu úthlutunin geti haft.
3. Hve heilbrigðisgildi framkvæmdar þeirrar, er styrks nýtur, er mikið.
4. Að stuðningurinn dreifist með tímanum sem jafnast um landið eftir fólksfjölda.
5. Að hve miklu leyti félögin standi undir rekstrarkostnaði sínum með iðgjöldum félagsmanna.

Mannvirki, sem styrkt eru úr sjóðnum, skulu vera til almennra afnota, eftir því, sem við verður komið, en eigi má nota þau til neins þess, sem brýtur í bága við afnot þeirra til íþróttar.

9. gr.

Setja skal reglugerð um mannvirki þau, er styrks hafa notið eða njóta úr íþróttasjóði, og skal hún staðfest af fræðslumálastjórninni. Í reglugerð skulu vera ákvæði um stjórn mannvirkis, viðhald og notkun.

10. gr.

Nú vill einhver þeirra aðila, sem taldir eru í 7. gr., koma upp íþróttamannvirki og fá til þess styrk úr íþróttasjóði, og skal hann þá leita samþykkis íþróttanefndar um gerð mannvirkis og stað. Skylt er íþróttanefnd að láta aðilum ókeypissí té uppdretti og aðrar leiðbeiningar um gerð íþróttamannvirkja. Gerð íþróttatækja, sem styrkur er veittur til, er háð samþykki íþróttafulltrúa.

III. KAFLI

Um íþróttir í skólum.

11. gr.

Í öllum skólum landsins skulu íþróttir iðkaðar eftir því, sem mælt er fyrir í lögum þessum, eða reglugerðum, er ráðherra setur samkvæmt þeim.

12. gr.

Barnaskólum í kaupstöðum eða kauptúnum með 400 íbúum eða fleiri, svo og öllum æðri skólum, skal séð fyrir hæfu húsnæði með heitu og köldu baði og nauðsynlegum áhöldum til fimleikakennslu, og er hvorttveggja háð úrskurði íþróttafulltrúa. Í barnaskólum í sveitum og kauptúnum með færri en 400 íbúum skal temja nemendum þær fimleikaæfingar, sem við verður komið í húsnæði skólanna, enda sé eigi völ á öðru húsnæði betra. Allir fastir barnaskólar og æðri skólar skulu hafa til umráða hæfilegt landsvæði eða leikvang til þess að iðka knattleiki og útiþróttir.

13. gr.

Öll börn á landinu skulu læra sund, nema þau séu óhæf til þess, að dómi skólalæknis. Höfuðáherzlu skal leggja á að kenna bringu- og baksund og helztu aðferðir við björgunarsund og endurlífgun úr drukknunarástandi. Skal hver nemandi hafa lokið þessu námi fyrir 14 ára aldur og hafa leyst af hendi ákveðnar raunir í sundi og björgun, samkvæmt reglugerð, sem ráðherra setur.

Þar, sem sundlaugar eru svo nærri skólum, að sundiðkunum verði við komið 25 samhlíða öðru námi, skal ætla þeim tíma á stundaskrá skólanna. Að öðrum kosti 12. febr. skal kenna sund með námskeiðum, og skal hver nemandi eiga kost á hálfis mánaðar kennslu a. m. k. Þar, sem sækja skal langt til slíkra sundnámskeiða, skal ríkissjóður taka þátt í ferðakostnaði nemenda, eftir reglum, sem fræðslumálastjórn setur. Í öðrum skólum en barnaskólum skulu nemendur iðka sund, nema þeir teljist til þess óhæfir, að dómi skólalæknis, enda eigi þeir kost á sundkennslu og aðgang að sundlaug. Að loknu námi í skólanum skulu nemendur leysa af hendi prófraunir, er miðaðar séu við aldur þeirra og þroska. Fræðslumálastjórn setur nánari ákvæði um prófraunir þessar.

Fræðslumálastjórninni er heimilt að veita skólahéruðum undanþágu frá sundskyldu skólabarna fyrstu fimm árin frá því, er lög þessi öðlast gildi, þar sem nauðsyn krefur.

14. gr.

Í öllum skólum skal leggja áherzlu á það, að nemendur fái tækifæri til að stunda útiþróttir, eftir því sem fært þykir og staðhættir eru til. Ennfremur skulu piltar í öllum skólum eiga kost á tilsögn í íslenzkri glímu. Skal sú kennsla fara fram samkvæmt glímureglum Í. S. Í. á hverjum tíma.

15. gr.

Nemendum þeim, sem að dómi skólalæknis eru eigi færir um að taka þátt í hinum almennu íþróttaiðkunum skólanna, skal séð fyrir líkamsæfingum við þeirra hæfi, eftir því sem fært þykir. Fræðslumálastjórn setur að öðru leyti, eftir tillögum íþróttafulltrúa og íþróttanefndar, ákvæði um tilhögun og stundafjölda fimleikakennslu og annara íþróttaiðkana í skólum.

16. gr.

Skólanemendum er óheimilt að stunda íþróttæfingar í félögum utan skólanna þann tíma árs, sem skólar starfa, nema með leyfi skólastjóra.

17. gr.

Í öllum barnaskólum og öðrum almennum skólum skal fara fram kennsla í heilsufræði. Leggja skal sérstaka áherzlu á fræðslu um heilsuvernd, gildi íþróttar og skaðsemi eiturnautna.

18. gr.

Háskólastúdentar skulu eiga kost á íþróttakennslu og íþróttaiðkunum, eftir nánari ákvæðum, sem ráðherra setur.

19. gr.

Fræðslumálastjórninni er heimilt að láta gera íþróttamerki fyrir skóla, samkvæmt reglugerð, er kennslumálaráðuneytið setur um þau efni. Merkin skulu allir skólanemendur eiga kost á að fá fyrir lágt verð, er þeir hafa unnið tilskilið afrek og náð tilskilinni leikni.

IV. KAFLI

Um íþróttakennslu.

20. gr.

Enginn getur öðlzt réttindi sem sérkennari í íþróttum, né rekið íþróttakennslu sem atvinnu, nema hann hafi lokið íþróttakennaraprófi hér á landi eða öðlzt réttindi sem íþróttakennari áður en lög þessi tóku gildi.

25 12. febr. Próf þetta skal taka í uppeldisfræði, kennslufræði og kennslu, íslenzku, líkamsfræði, leikfimi, sundi, íslenzkri glímu og þeim einmenningisíþróttum, sem tilskildar kunna að verða í reglugerð, sem ráðherra setur um prófið. Þeir einir hafa rétt til að ganga undir kennarapróf í íþróttum, sem stundað hafa nám við íslenzkan eða erlendan íþróttakennaraskóla minnst 9 mánuði og kynnt kennslu í skólum og íþróttafélögum. Heimilt er fræðslumálastjórn að veita undanþágu frá ákvæðum þessarar greinar, ef í hlut eiga menn, sem fengnir eru til þjálfunar um stundarsakir í einstökum íþróttagreinum, enda samþykki stjórn íþróttakennarafélags Íslands ráðningu þeirra.

21. gr.

Kennarar kennaraskólans í uppeldis- og kennslufræði og íslenzku skulu annast próf í þessum greinum við íþróttakennarapróf, og prófdómarar og kröfur skulu vera sömu við það og almennt kennarapróf.

Fræðslumálastjórn skipar prófdómendur í íþróttum.

22. gr.

Við héraðsskóla, einn eða fleiri, skal halda uppi sérdeildum til íþróttakennslu, og skulu nemendur, sem til þess þykja fallnir að dómi skólastjóra, eiga kost á að stunda þar nám eftir eins vetrar dvöl í héraðsskóla eða öðrum skóla jafngildum. Í íþróttadeildum þessum skal nemendum kennt að leiðbeina öðrum um íþróttaiðkanir, svo að þeir verði færir um leiðbeiningar í íþróttaiðkunum í heimahögum sínum. Nám í deildum þessum veitir að öðru leyti engin kennararéttindi.

23. gr.

Í kennaraskólanum skulu fimleikar og aðrar íþróttir vera skyldunámsgreinar, og skal kennslan vera bæði bókleg og verkleg. Íþróttakennsla skal jafnan vera ein grein kennaraprófs, og skal miða prófið við það, að kennarar verði færir um að veita tilsögn í íþróttum í barnaskólum og íþróttafélögum, þar sem ekki er völ á sérkennara. Undanþegnir íþróttanámi í kennaraskólanum skulu þeir karlmenn, sem sýna með læknisvottorði, að þeir geti ekki stundað það nám. Konur, sem þess æskja skriflega, skulu ennfremur undanþegnar íþróttanámi. Fræðslumálastjórn setur með reglugerð nánari ákvæði um þær íþróttagreinar, sem stunda skal, tilhögun kennslu og kröfur við próf.

V. KAFLI

Um frjálsa íþróttastarfsemi.

24. gr.

Íþróttastarfsemi utan skólanna er falin frjálsu framtaki landsmanna, og fer fram í félögum og sem einstaklingsstarf, með þeim stuðningi, sem veittur er samkvæmt lögum þessum. Íþróttasamband Íslands (Í. S. Í.) er æðsti aðili um frjálsa íþróttastarfsemi áhugamanna í landinu og kemur fram erlendis af Íslands hálfu í íþróttamálum, nema að því leyti, sem ríkisstjórnin kann að velja til þess fulltrúa sjálf.

Öll opinber íþróttakeppni skal fara fram samkvæmt reglum, sem Í. S. Í. setur, enda séu þær ætíð í samræmi við alþjóðaiþróttareglur. Þó getur íþróttanefnd mælt svo fyrir, að enginn megi taka þátt í keppni í tilteknum íþróttagreinum, nema lækni hafi áður skoðað hann.

25. gr.

25

12. febr.

Skipta skal landinu niður í íþróttahéruð eftir legu og aðstöðu til samvinnu um íþróttaiðkanir. Íþróttanefnd annast skiptingu þessa í samráði við stjórnir Í. S. Í. og U. M. F. Í. Íþróttanefnd og íþróttafulltrúi skulu vinna að því, að allir aðilar um íþróttamál í íþróttahéraði hverju bindist samtökum um hagsmuni sína. Meðan aðilar þessir hafa eigi myndað slík samtök, skal íþróttanefnd skipa þriggja manna stjórnarnefnd í héraði hverju. Skal einn nefndarmanna skipaður samkvæmt tilnefningu stjórnar Í. S. Í. og annar samkvæmt tilnefningu stjórnar U. M. F. Í. og hinn þriðji samkvæmt tilnefningu fræðslumálastjórnar. Nefndin skiptir sjálf með sér verkum. Formaður er umboðsmaður íþróttanefndar og íþróttafulltrúa í héraði sínu. Eigi þiggur hann laun fyrir það starf. Þá er héraðssamtök íþróttaaðila hafa myndast, tekur stjórn þeirra við starfi nefndarinnar.

26. gr.

Til þess að félög séu viðurkennd til styrkveitinga samkvæmt lögum þessum, verða þau að uppfylla eftirfarandi skilyrði:

1. Inntaka manna í þau sé ekki bundin skilyrðum um trúar- eða stjórnmálaskoðanir.
2. Allir félagsmenn séu skyldir að greiða iðgjöld í sjóði félaganna.
3. Félögin séu í Í. S. Í. eða U. M. F. Í., greiði þeim tilskilin gjöld, sendi árlegar fyrirskipaðar skýrslur og séu a. m. k. tveggja ára gömul.
4. Félögin hafi lækniseftirlit með íþróttamönnum sínum, eftir því sem við verður komið.

VI. KAFLI

Ýms ákvæði.

27. gr.

Skylt er bæjar-, sveitar- og sýslufélögum að leggja til endurgjaldslaust hentug lönd og lóðir undir íþróttamannvirki, sem styrkt eru úr íþróttasjóði, eða íþróttanefnd viðurkennir. Heimilt er að taka land til þessa eignarnámi, ef þörf krefur.

28. gr.

Ef félag eða skóli, sem fengið hefir styrk úr rikissjóði eða íþróttasjóði til mannvirkja eða íþróttatækja, leggst niður, skulu þessar eignir þess renna til íþróttasjóds, nema öðruvísi sé ákveðið í samþykktum eða reglugerðum. Íþróttanefnd sér um, að þær komi að notum til íþróttaiðkana á þeim stað, sem þær eru, eftir því sem ástæður leyfa.

29. gr.

Viðurkenndir skólar og íþróttafélög skulu hafa forgangsrétt að notkun íþróttamannvirkja og tækja, sem þegar eru til í landinu, eða byggð kunna að verða, að því leyti, sem eigendur nota þau ekki til íþróttaiðkana, enda sé greitt fyrir það sanngjarnt verð.

30. gr.

Ágreiningi, sem rísa kann út af skilningi á lögum þessum eða framkvæmdum þeirra, skal skjóta til úrskurðar íþróttanefndar, nema svo sé vaxinn, að hann heyri undir dómstóla.

31. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Með þeim eru úr gildi númerin lög nr. 24 23. júní 1932, um próf leikfimi- og íþróttakennara, reglugerð nr. 79 11. júlí 1934, um sama efni, svo og önnur ákvæði eldri laga og reglugerða, er brjóta í bága við þau.

25 Til þess að koma upp mannvirkjum eða fá ráð á fasteignum, sem lög þessi mæla
12. febr. fyrir um, skal veittur fimm ára frestur frá gildistöku þeirra.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 12. febrúar 1940.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Hermann Jónasson.

26
12. febr.

L Ö G

um breyting á lögum nr. 45 13. júní 1937, um dragnótaveiði í landhelgi.

Vér Christian hinn Tíundi, af guðs náð konungur Íslands og Danmerkur, Vinda og Gauta, hertogi í Slésvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þéttmerski, Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefir fallizt á lög þessi og Vér staðfest þau með samþykki Voru:

1. gr.

1. málsgr. 1. gr. laganna orðist svo:

Innan íslenzkrar landhelgi skulu veiðar með dragnótum bannaðar ár hvert á tímabilinu frá 1. janúar til 1. júní og frá 1. til 31. desember. Einnig eru dragnótaveiðar á skipum, sem eru að stærð 35 smálestir brúttó eða meira, bannaðar allt árið. Þó er atvinnumálaráðherra heimilt, er sérstaklega stendur á, að veita þessum skipum leyfi til þessara veiða frá 1. okt. til 30. nóv. Heimilt er sýslunefnd eða bæjarstjórn, með samþykkt, er birta skal í Lögbirtingablaðinu, að banna með öllu dragnótaveiðar innan afmarkaðra löggiltra hafnarsvæða í viðkomandi héraði.

2. gr.

Í 8. gr. laganna, á eftir orðunum „möskvastærð dragnóta“, bætist: lengd dráttarlína.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Eftir þessu eiga allir hlutaðeigendur sér að hegða.

Gjört á Amaliuborg, 12. febrúar 1940.

Undir Vor konunglega hönd og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

Ólafur Thors.